

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Antonio Irazola Altuna

*Bergara
Gipuzkoa (1924)*

Aurkibidea

Biografia

Aritzetako San Migel auzoko Sagastizabal baserrian jaio zen 1924. urtean. Gurasoak biak bergararrak zituen: aita, zehazkiago, Arrasate aldera dagoen San Prudentzio auzokoa. Lehenengo ikasketak herriko eskolan egin zituen eta geroago Seminarioan jarraitu zuen ikasten. Gerra garaia bete-beteaz ezagutu zuen eta ongi gogoratzen ditu orduko gertaerak. Gazte-gaztetatik langile mugimenduan aritu izan da lanean; kooperatibismoaren sorrera eta bilakaera ere zuzenean bizi izan ditu. 1966 inguruan Bergarako udalean sartu zen zinegotzi moduan, eta bera izan zen lehenengoz ikurrina jarri zuena udaleko balkoian.

Zintak

BER-219

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-12-13
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

BER-220

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-12-13
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

BER-221

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2006-01-19
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV

BER-222

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2006-01-19

- **Iraupena:** 30 min
- **Euskarria:** MiniDV

Pasarteak

1. Eskola eta seminarioko garaiak

- **Erref:** BER-219/003
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:04:00. **Bukatu:** 00:07:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Seminarioa

Laburpena:

Eskola kontuak Bergaran. Herriko eskolan, seminarioan... ikasitakoa. Seminarioan ikasten ibili zeneko gogoetak; irakasle baten inguruko anekdotak.

2. Seminarioan ikasketak

- **Erref:** BER-219/004
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:07:45. **Bukatu:** 00:08:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Seminarioa

Laburpena:

Seminarioan egin zituen lehenengo ikasketak. Fraideen diziplina; etab.

3. Seminarioko kontuak; erlijioaren garrantzia

- **Erref:** BER-219/008
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:13:05. **Bukatu:** 00:16:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Seminarioa

Laburpena:

<p>Seminarioan zer ikasten zuten. Erljioak garrantzi handia zuen gizartean. Mezara joatea derrigorrezkoa zen. Institutuan ere fraideek ematen zituzten klaseak, eta ordaindutako ikasketak ziren gainera. Institutua zergatik itxi zuten.</p>

4. Herriko eskolak; irakasleak

- **Erref:** BER-219/009
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:16:10. **Bukatu:** 00:17:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Herriko eskolak. Baserritik egunero eskolara hainbat joan-etorri egin behar izaten zituzten. Irakasleak nolakoak ziren.

5. Labe Garaietako eskola; Seminarioa

- **Erref:** BER-219/010
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:17:55. **Bukatu:** 00:19:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Seminarioa
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

<p>Umetan, "Altos Hornos"eko eskolan ibili zen; ondoren, Seminarioan. Gerra garaian Seminarioan Ospital militarra ipini zuten eta harrezkero epaitegiko lokaletan eman zituen klaseak. Irakasleen inguruko gogoetak. Don Elias Azpiazu.</p>

6. Baserriko bizimodua

- **Erref:** BER-219/012
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:21:05. **Bukatu:** 00:23:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Sagastizabal (Saizabal) baserrian jaiotakoa, 1924an. Baserriko bizimodua, gogorra.

7. Sagastizabal baserrian jaiotakoa

- **Erref:** BER-219/013
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:23:30. **Bukatu:** 00:25:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

<p>Baserriaren historia. Sasoi batean, Gipuzkoako bigarren baserririk handiena izan zen. Gurasoen jatorria.</p>

8. Emakumeak eta umeak baserrian

- **Erref:** BER-219/014
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:25:35. **Bukatu:** 00:28:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

<p>Amak igandero Zeruko Argia erosi eta irakurtzen zuen. Langile amorratua. Egunero jaisten zen herrira baserriko produktuak saltzera; plazara, larunbatetan. Beraiek ere, ume-umetatik baserrian lanean. Gurasoen inguruko gogoetak. Amandrea, inude joandakoa.</p>

9. Bizitzarekiko ikuspegia

- **Erref:** BER-219/015
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:28:50. **Bukatu:** 00:29:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Bizitzarekiko ikuspegia.

10. Baserriko bizimodua

- **Erref:** BER-219/016
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:29:40. **Bukatu:** 00:30:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Baserriko bizimodua. Aitak baserritik ateratzen zuen bizimodua. 10 anai-arreba izandakoak dira; Antonio gazteena.

11. Konfesatzera joan eta orduan gertatutakoa

- **Erref:** BER-219/018
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:33:10. **Bukatu:** 00:34:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Konfesatzera joan eta egun batean gertatutakoa.

12. Arantzazuko fraideak sermoiak ematen

- **Erref:** BER-219/019
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:34:35. **Bukatu:** 00:36:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Erljioaren indarra gizartean. Misiok. Arantzazutik fraideak etortzen ziren sermoiak ematera. Infernua...

13. Erljioaren indarra

- **Erref:** BER-219/021
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:36:40. **Bukatu:** 00:37:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Erljioaren indarra, lan giroan baita ere.

14. Aldaketa handia erlijio kontuetan

- **Erref:** BER-219/022
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:37:25. **Bukatu:** 00:38:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Aldaketa handia eman da gizartean azken urteotan erlijio kontuetan. Bere ikuspegi pertsonala ematen du.

15. Dominikoak eta udala

- **Erref:** BER-219/024
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:40:40. **Bukatu:** 00:44:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Dominikoen eta udalaren arteko harremanaz hitz egiten du.

16. Frankismo garaiko lan-giroa

- **Erref:** BER-219/026
- **Iraupena:** 0:05:15. **Hasi:** 00:46:25. **Bukatu:** 00:51:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Otsein-en lan egiten zuen eta greba batean etxera bidali zuten. Ordurako kooperatiba bateko bazkide zen. Frankismo garaiko lan-munduko giroa.

17. Lehenengo lana, tronkotan basoan

- **Erref:** BER-219/027
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:51:40. **Bukatu:** 00:53:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Antonioren lehenengo lana, aitarekin tronkotan. Ibilbide profesionala.

18. Fagor-en sorrera; Unión Cerrajera

- **Erref:** BER-219/030
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:55:10. **Bukatu:** 00:56:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Kooperatiba eta enpresa pribatuaren arteko desberdintasuna. Fagor-en sorreraren inguruko kontuak. Unión Cerrajera.

19. Fagor-en sorrera; Jose Maria Arzimendiarrieta

- **Erref:** BER-219/031
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:56:35. **Bukatu:** 00:59:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneneko lantegiak

Laburpena:

Fagor-en sorreraren inguruko kontuak. Unión Cerrajera. Don Jose Maria Arizmendiarieta; biografia eta ibilbidea.

20. Bergarako industria

- **Erref:** BER-220/001
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza

Laburpena:

<p>Begarako industriaren bilakaera. Lantegi ugari itxi egin dira; beste askok langile kopurua izugarri murriztu dute. Gerra aurreko industria garrantzitsuenak Bergaran, ehungintza eta "Unión Cerrajera" izan ziren; gerraostean Otsein sortu zen.</p>

21. Ehungintzaren bilakaera Bergaran

- **Erref:** BER-220/002
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:02:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza

Laburpena:

Ehungintzaren bilakaera Bergaran. Gerra garaian, Francoren tropentzako arropa guztia Bergaran egiten zen. Bergarako uraren garrantzia... Ehungintzaren beherakada noiz hasi zen.

22. Bergarako autobusak

- **Erref:** BER-220/003
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:02:15. **Bukatu:** 00:03:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Idarretaren autobusak, "La Bergaresa" enpresaren beherakada.

23. Bergarako industria; kooperatibismoa

- **Erref:** BER-220/004
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:03:00. **Bukatu:** 00:06:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Bergaran eman den bilakera industrialara aztertzen du; etorkizunari begira gauzak nola ikusten dituen aipatzen du. D. Jose Maria Arizmendiarrietaren garrantzia kooperatiben sorreran; zenbait datu biografiko.

24. Langile mugimendua diktadura garaian

- **Erref:** BER-220/005
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:06:05. **Bukatu:** 00:08:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Gaztetan langile mugimenduan sartuta egon zen Antonio eta garai hartako zenbait kontu azaltzen ditu. Langile mugimenduan sartuta egon ziren hainbat abade izendatzen ditu; D. Jose Maria Arizmendiarrietak beste bide bat hartu zuen.

25. Don Jose Maria Arizmendiarieta

- **Erref:** BER-220/006
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:08:25. **Bukatu:** 00:09:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Don Jose Maria Arizmendiarrietaren zenbait datu biografiko; haren ibilbide pertsonalaren inguruko gogoeta batzuk egiten ditu Antoniok. Gerra garaian Eusko Jaurlaritzako prentsa arduraduna izan zen; atxilotu egin zuten eta heriotza-zigorra jarri zioten.

26. Kooperatibismoaren oinarriak

- **Erref:** BER-220/007

- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:09:30. **Bukatu:** 00:11:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Kooperatiba bat sortzeko beharrezkoak diren elementuak. Arrasateko kooperatiben lehenengo urratsak zeintzuk izan ziren azaltzen du. Ulgor; Copreci.

27. Kooperatiben lehenengo urratsak

- **Erref:** BER-220/008
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:11:30. **Bukatu:** 00:13:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

<p>Arrasateko kooperatiben lehenengo urratsak zeintzuk izan ziren azaltzen du. D. Jose Maria Arizmendiarietaren eragina kooperatiben sorreran; kooperatibak martxan jarri zituzten mutilen ekarpena; herriaren bultzada. Kooperatibak martxan jarri zirenean, Arrasateko kultura eta ekonomiaren gorakada nabarmena izan zen.</p>

28. Francoren garaiko politika Bergaran

- **Erref:** BER-220/012
- **Iraupena:** 0:03:55. **Hasi:** 00:20:45. **Bukatu:** 00:24:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

1966 inguruan sartu zen Antonio politikan. Hauteskundeak egin ziren Bergaran eta orduko gorabeherak azaltzen ditu. Lehenengo 6 urteetan bizi izandako egoera politikoa.

29. Diktadura garaiko giro politikoa Bergaran

- **Erref:** BER-220/016
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:34:35. **Bukatu:** 00:36:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Frankismo garaiko giro politikoa Bergaran. Udalean zeuden ordezkariak, frankismoaren aldekoak edo kontrakoak ziren; ez zegoen partidu politikorik. "Terzioak" (kulturala, familiarra eta sindikala).

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-05-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com